

Mimarlık Bölümü Öğrencilerinin İş Sağlığı ve Güvenliğine Yönelik Farkındalık Düzeylerinin Değerlendirilmesi

Aslı ÇÜÇEN^{1*}

^{1*}Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Mimarlık Bölümü, Burdur/Türkiye.
ORCID No: 0000-0003-0091-8973, e-mail: aslicucen@gmail.com

(Alınış/Arrival: 04.07.2022, Kabul/Acceptance: 05.11.2022, Yayınlanma/Published: 15.12.2022)

Özet

Artan barınma ihtiyacı ve teknolojik gelişmelere paralel olarak inşaat sektörü de büyüme eğilimi göstermektedir. Bu büyümeyle birlikte sektörde çalışan kişi sayısında da artış olduğu görülmektedir. Çalışan kişi sayısındaki artışa bağlı olarak iş kazası gerçekleşme olasılığı da artmaktadır. Çalışma dönemleri boyunca iş kazası riskiyle karşılaşma ihtimali bulunan mimarlık bölümü öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına yönelik farkındalık düzeylerinin yüksek olması önemlidir. Bu çalışma; mimarlık bölümü öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına yönelik farkındalık düzeylerinin belirlenmesi amacıyla yapılmıştır. Çalışma kapsamında; iş sağlığı ve güvenliği konusunu ele alan çalışmalar ve uygulanan anket formları incelendikten sonra Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümündeki öğrencilere 14 sorudan oluşan anket uygulanmıştır. Çalışma sonucunda uygulanmış olan anket verileri değerlendirilerek önerilerde bulunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Mimarlık, İş sağlığı ve güvenliği, Farkındalık.

Evaluation of Awareness Level of Architecture Students on Occupational Health and Safety

Abstract

Along with the increasing demand for housing and technological developments, the construction sector is also showing a growth trend. It can be seen that this growth affects the increase in the number of people working in the sector. This increasing also has an effect on increasing the possibility of work accidents. Therefore it is very important for students of civil engineering and architecture, who may be at risk of accidents during their tenure, have a big awareness about occupational health and safety practices. This study was conducted to determine the level of awareness of architectural students about occupational safety and health practices. Scope of work; After examining studies on occupational health and safety and applied questionnaires, a questionnaire consisting of 14 questions was applied to students in the Department of Architectural, Faculty of Engineering and Architecture, Burdur Mehmet Akif Ersoy University. As a result of the research, the questionnaire data applied were evaluated and suggestions were made.

Keywords: Architecture, Occupational health and safety, Awareness.

1. GİRİŞ

Günümüzde sektörel ilerlemelere bağlı olarak işgücü ihtiyacı ve çalışan sayısında artış yaşanmaktadır. Çalışan sayısının artmasıyla birlikte çalışanların iş yerlerinde karşılaşmakta olduğu risk unsurlarının da arttığı görülmektedir. Çalışanları, iş yerinde meydana gelebilecek her türlü kaza, meslek hastalıkları ve mesleki tehlikelerden koruyabilmek amacıyla iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları gerekli hale gelmiştir [1].

Çalışanların çalışma hayatları boyunca karşılaşabilecekleri iş kazası, meslek hastalığı, iş yerindeki tehlike ve riskler hakkında bilgi sahibi olarak mesleki risklerden korunma yöntemlerini bilmeleri bu konuda farkındalık kazanmaları ile mümkündür [2].

Farkındalık; bireylerin, herhangi bir duruma mevcut duygu ve düşünceleri doğrultusunda yargılayıcı olmayan bir davranış ile yaklaşım göstermesidir [3]. Sonradan kazanılabilen bir yeti olan farkındalığın bireyin fiziksel ve zihinsel performansına doğrudan etki gösterdiği bilinmektedir [4].

İnşaat sektörü; üretim süreçlerinin yoğun emek gerektirmesi ve tehlikeli olması sebebiyle iş kazası yaşanma olasılığı en yüksek olan sektörlerin başında gelmektedir [5]. İş kazalarının büyük bir kısmı genellikle çalışan kişilerin güvenli olmayan davranışlarından kaynaklanmaktadır. Bununla birlikte; çalışanların disiplinsiz tutumları, kurallara uymamaları ve iş sağlığı ve güvenliği konusundaki bilgilerinin yeterli düzeyde olmaması iş kazalarının başlıca sebepleri arasında yer almaktadır [6]. Meydana gelebilecek iş kazalarının önlenmesinde sektörde çalışan kişilerin iş sağlığı ve güvenliği konusunda bilinçlenmeleri önem kazanmaktadır.

İnşaat sektöründe meydana gelebilecek iş kazası risklerinin önlenmesinde bu sektörde önemli rol oynayan mimarların iş sağlığı ve güvenliği konusunda farkındalık kazanmalarının önemli olduğu düşünülmektedir. Bu çalışmada; 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz döneminde öğrenim gören Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Mimarlık bölümü öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliğine yönelik farkındalık düzeylerinin incelenmesi amaçlanmaktadır.

İş sağlığı ve güvenliği kavramı hakkındaki farkındalık düzeylerinin değerlendirilmesini konu edinen bazı çalışmalar şu şekildedir;

Kale ve Yanık [7] tarafından yapılan çalışmada; inşaat sektöründe çalışanların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yürürlükte olan mevzuatın getirdiği düzenlemeler ve yükümlülüklerle ilişkin ne düzeyde bilgi sahibi olduğu ve algı düzeyleri ile ilgili bir sektör analizi yapılmıştır. Çalışma kapsamında; çeşitli illerde inşaat sektöründe çalışan kişilere anket uygulanmıştır. Çalışma sonucunda çalışanların işçi sağlığı ve güvenliği eğitimine yönelik farkındalık ve bilgi düzeyleri ile işçi sağlığı ve güvenliği uygulamalarına yönelik yaklaşımları belirlenmiştir.

Hoşten ve Eren [8] tarafından yapılan çalışmada; sağlık hizmetleri meslek yüksekokulunda eğitim gören öğrencilerin insan sağlığı hizmetlerinde görev yapmadan önce; İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve yasal uygulamaları hakkında sahip oldukları bilgi seviyelerini ölçmek, ülkemizdeki işyeri güvenlik kültürü bakış açılarını değerlendirmek ve iş sağlığı ve güvenliği eğitimi hakkındaki bakış açılarını ortaya koymak amaçlanmıştır. Bu kapsamda gerçekleştirilen çalışmada; öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği konusundaki farkındalık düzeyleri öğrencilere yöneltilen çeşitli sorularla belirlenmeye çalışılmıştır.

Bayrak vd. [9] tarafından yapılan çalışmada; inşaat sektöründe çalışan kişilere verilecek olan iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin farklı metotları irdelenmiş ve çalışanların bu konu ile ilgili farkındalık düzeyleri araştırılmıştır. Çalışma sonucunda eğitim metodu ile çalışanların konu hakkındaki bilgi düzeyleri arasında anlamlı bir ilişki olduğu tespit edilmiştir.

Aydoğan [10] tarafından yapılan çalışmada; ön lisans programlarında eğitim görmekte olan öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği eğitimi ile bu eğitimlerin çevre sağlığı farkındalık etkisinin araştırılması amaçlanmıştır. Çalışma kapsamında ön lisans programlarında eğitim görmekte olan öğrencilere anket uygulanarak elde edilen veriler istatistiksel olarak analiz edilmiştir. Çalışmanın sonucunda iş sağlığı ve güvenliği eğitiminin çevresel farkındalığı arttırmada sınırlı düzeyde katkısı olduğu tespit edilmiştir.

İlgili literatürde yer alan çalışmalardan görüldüğü üzere, iş sağlığı ve güvenliği algısının belirlenmesini konu alan çalışmalar devam etmektedir. Literatür bilgisi ışığında gerçekleştirilen bu çalışmada; çeşitli sektörler açısından ortak bir konu olan iş sağlığı ve güvenliği konusunun mimarlık bölümü öğrencileri tarafından değerlendiriliyor olmasının literatüre katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. MATERYAL VE METOT

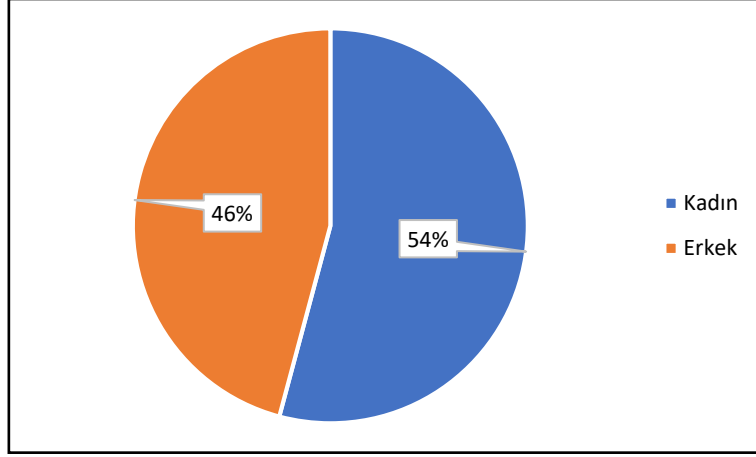
Mimarlık bölümü öğrencilerinin, inşaat sektöründeki iş sağlığı ve güvenliğine yönelik algılarının ölçülmesi amacıyla yapılmış olan bu çalışmada; nicel araştırma yöntemlerinden biri olan betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modelinde herhangi bir konudaki geçmiş veya devam eden durumun belirlenmesi amaçlanmaktadır [11].

Çalışmanın örneklem alanını; 2019-2020 eğitim öğretim yılı güz döneminde, Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Mühendislik-Mimarlık Fakültesi Mimarlık Bölümünde öğrenim gören 1,2,3 ve 4. sınıf düzeylerindeki lisans öğrencileri oluşturmaktadır. Çalışmada ilk olarak, çeşitli sektörlerde iş sağlığı ve güvenliğine yönelik farkındalık düzeylerinin belirlenmesini konu alan çalışmalar incelenmiştir. Yapılan incelemeler doğrultusunda çoktan seçmeli ve 5'li likert ölçeğine göre toplam 14 sorudan oluşan anket hazırlanmıştır. Hazırlanan ankete basit tesadüfi yöntem ile belirlenen 96 öğrenci katılım sağlamıştır.

Elde edilen anket sonuçları IBM-SPSS 22.0 istatistik paket programı kullanılarak yorumlanmıştır. Yapılan ankette yer alan soruların geçerliliği ve güvenilirliğini belirleyebilmek amacıyla güvenilirlik analizi yapılmıştır. Yapılan analiz sonucunda anketin Cronbach Alpha değeri 0.755 olarak bulunmuştur. Bulunan değer 0.70'in üzerinde olması nedeniyle anket güvenilir olarak kabul edilmektedir [12].

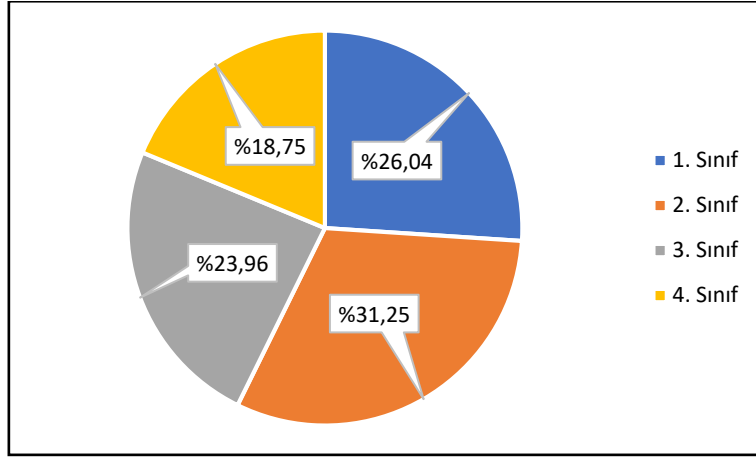
3. BULGULAR VE TARTIŞMA

Yapılan anket çalışmasına katılım sağlayan 96 öğrenciden 52'sinin (%54) kadın, 44'ünün (%46) erkek olduğu tespit edilmiştir (Şekil 1).

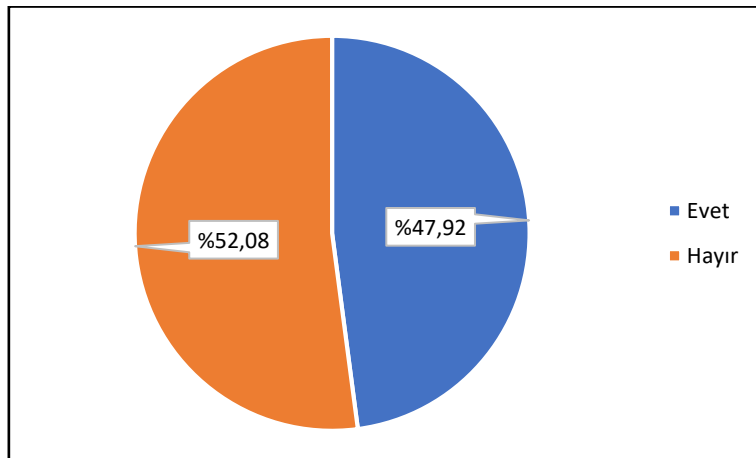
Şekil 1. Ankete katılan öğrencilerin cinsiyetlerinin oransal dağılımı

Çalışmaya katılan öğrencilerin, 25'i (%26,04) 1. sınıf, 30'u (%31,25) 2. sınıf, 23'ü (%23,96) 3. sınıf ve 18'i (%18,75) ise 4. sınıf düzeyindedir (Şekil 2).

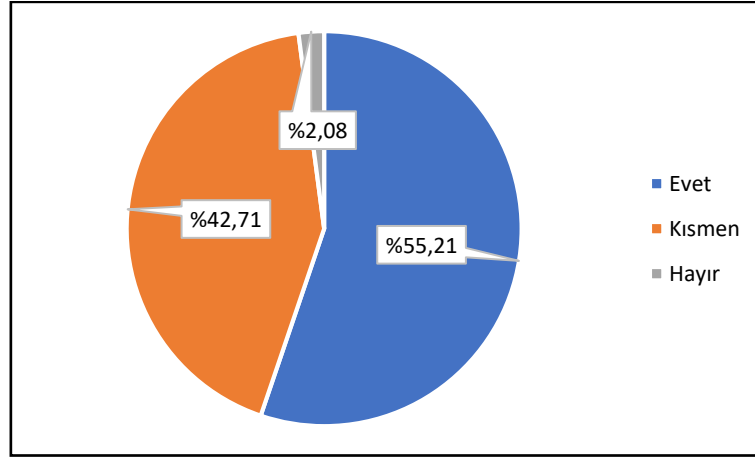
Şekil 2. Ankete katılan öğrencilerin sınıf düzeylerine göre oransal dağılımı

Öğrencilerin 46'sı (%47,92) şantiye ortamında aktif olarak bulunmazken, 50 öğrenci (%52,08) daha öncesinde şantiyede aktif olarak yer aldığını belirtmiştir (Şekil 3).

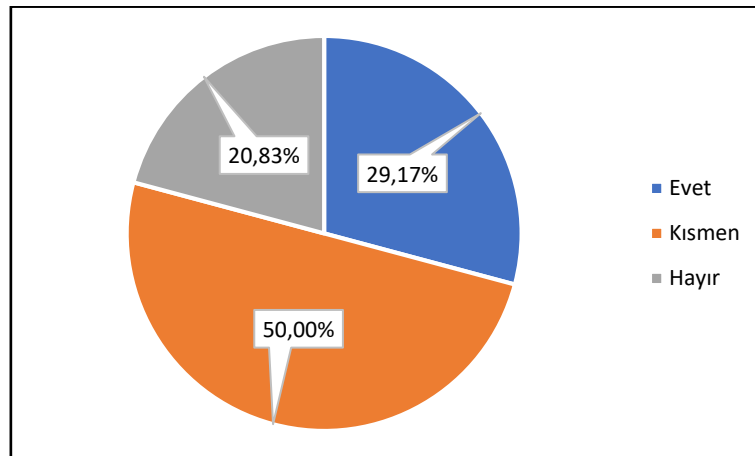
Şekil 3. Ankete katılan öğrencilerin şantiyede aktif olarak bulunma durumlarının oransal dağılımı

Öğrencilerin %55,21'i iş sağlığı ve güvenliği kavramı hakkında bilgi sahibi olduğunu, %42,71'i iş sağlığı ve güvenliği kavramı üzerine kısmen bilgi sahibi olduğunu %2,08'i ise bu kavram hakkında hiçbir bilgisinin olmadığını belirtmişlerdir (Şekil 4). Ankete katılan öğrencilerin verdikleri cevaba göre öğrencilerin genelinin iş sağlığı ve güvenliği kavramı hakkında bilgi sahibi oldukları anlaşılmaktadır.

Şekil 4. “İş sağlığı ve güvenliği kavramı hakkında bilgi sahibiyim” ifadesine verilen cevapların oransal dağılımı

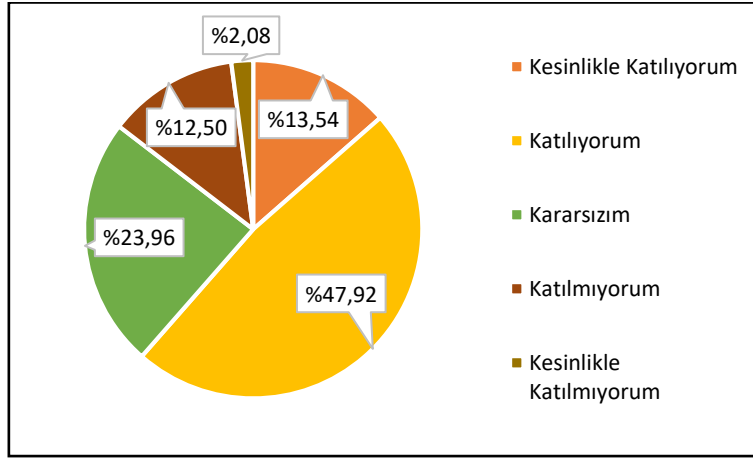
Öğrencilerin %29,17'si ülkemizdeki 6331 sayılı kanun hakkında bilgi sahibi olduğunu, %50'si bu kanunun içeriğini kısmen bildiğini, %20,83'ü ise 6331 sayılı kanun hakkında herhangi bir bilgisinin olmadığını belirtmişlerdir (Şekil 5). Öğrencilerin verdikleri cevaba göre öğrencilerin büyük bir kısmının 6331 sayılı iş sağlığı ve güvenliği kanununun varlığından haberdar oldukları ancak ilgili kanunun içeriği hakkında detaylı düzeyde bilgi sahibi olmadıkları söylenebilir. Bu bulguya benzer olarak Küçüköğlü [13] tarafından yapılmış olan yüksek lisans tez çalışmasında; çalışmaya katılan öğrencilerin genelinin 6331 Sayılı iş güvenliği kanununu tam anlamıyla bilmedikleri tespit edilmiş ve bu durumun gelecekte iş gücünde yer alacak bireylerin çalışma hayatı için kaygı verici olduğu vurgulanmıştır.

Şekil 5. “Ülkemizdeki iş sağlığı ile ilgili 6331 sayılı kanununu biliyorum” ifadesine verilen cevapların oransal dağılımı

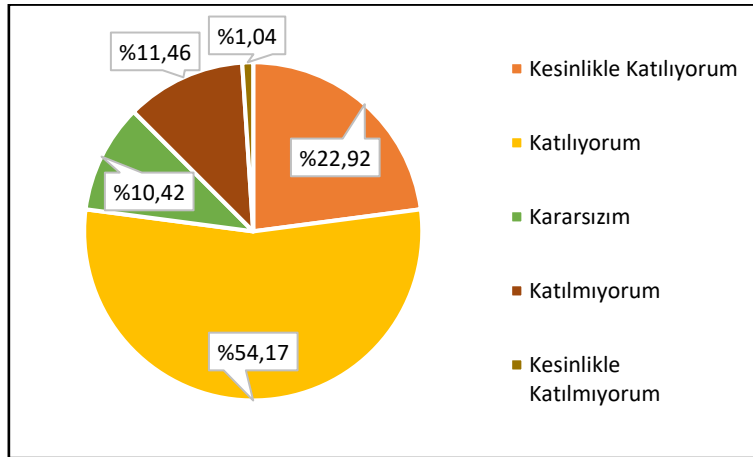
Öğrencilerin %61,46'sı (Kesinlikle Katılıyorum= %13,54 + Katılıyorum= %47,92) iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili bilgi birikimlerinin yeterli düzeyde olduğunu düşünmektedir. %23,96'lık

bir oran ile de bilgi birikimlerinin yeterli düzeyde olup olmadığı konusunda kararsız olduklarını ifade etmişlerdir (Şekil 6).

Şekil 6. “İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili olan bilgilerimin yeterli düzeyde olduğumu düşünüyorum” ifadesine verilen cevapların oransal dağılımı

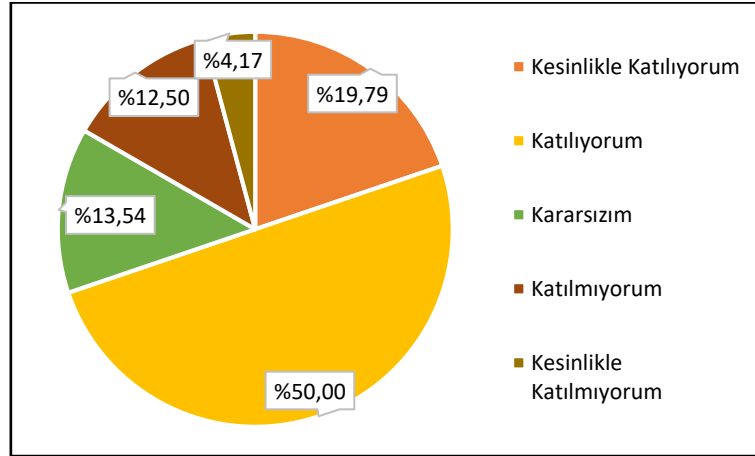
Öğrencilerin %77,09’u (Kesinlikle Katılıyorum= %22,92 + Katılıyorum= %54,17) çalışma hayatında karşılaşılabilecekleri işyeri risk faktörlerinin neler olduğunu bildiklerini belirtmişlerdir (Şekil 7). Bu bulgu doğrultusunda; Kizirgil [14] tarafından yapılan tez çalışmasında; iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerindeki teorik bilgilerin mutlaka yerinde uygulamalı eğitimlerle desteklenmesi gerektiği söylenmiştir. Bu doğrultuda öğrencilerin iş yeri risk faktörlerine dair mevcuttaki teorik bilgilerinin şantiye alanlarında uygulamalı şekilde öğretilmesinin daha kalıcı ve etkili olacağı düşünülmektedir.

Şekil 7. “Çalışma hayatında karşılaşılabileceğim işyeri risk faktörlerinin neler olduğunu biliyorum” ifadesine verilen cevapların oransal dağılımı

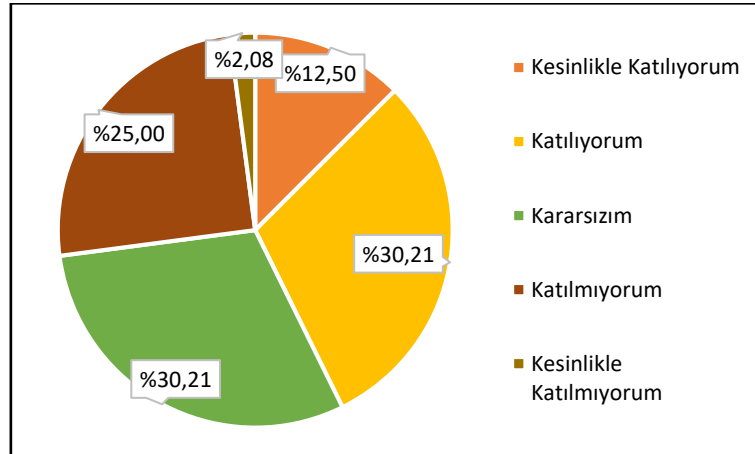
Öğrencilerin %69,79’u (Kesinlikle Katılıyorum= %19,79 + Katılıyorum= %50,00) herhangi bir iş kazası yaşamaları halinde yasal hak ve sorumluluklarının neler olduğunu bilmediklerini ifade etmişlerdir. Sadece %16,67’lik (Kesinlikle Katılmıyorum= %4,17 + Katılmıyorum= %12,50) bir öğrenci grubu iş kazası ile karşılaştıklarında yasal hak ve sorumlulukları hakkında bilgi sahibi olduklarını belirtmişlerdir (Şekil 8). Bu bulguya paralel olarak Akgül ve Doğan [15] tarafından yapılan çalışmada; İç Anadolu ve Marmara bölgesindeki çeşitli okullarda eğitim görmekte olan inşaat mühendisliği ve inşaat teknikerliği öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili yasal düzenlemeleri ve herhangi bir iş kazası anında yapmaları gereken uygulamaları

yeterli düzeyde bilmedikleri tespit edilmiştir. Çalışmada, öğrencilerin ulusal ve uluslararası mevzuatlar konusunda bilgilendirme gereksinimleri olduğu belirtilmiştir.

Şekil 8. “Herhangi bir iş kazası yaşanması halinde yasal hak ve sorumluluklarımın neler olduğunu biliyorum” ifadesine verilen cevapların oransal dağılımı

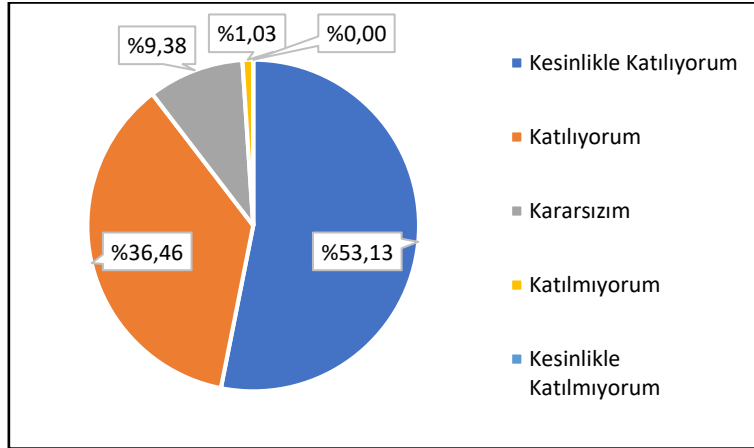
Öğrencilerin %42,71’i (Kesinlikle Katılıyorum= %12,50 + Katılıyorum= %30,21) inşaat sektöründe çalışan kişilerin yasal mevzuat ve hakları konusunda bilgi sahibi olduklarını düşünmektedirler. %30,21’i ise bu konuda kararsız olduklarını ifade etmişlerdir (Şekil 9).

Şekil 9. “İnşaat sektöründe çalışanların yasal mevzuat ve hakları konusunda bilgi sahibi olduğumu düşünüyorum” ifadesine verilen cevapların oransal dağılımı

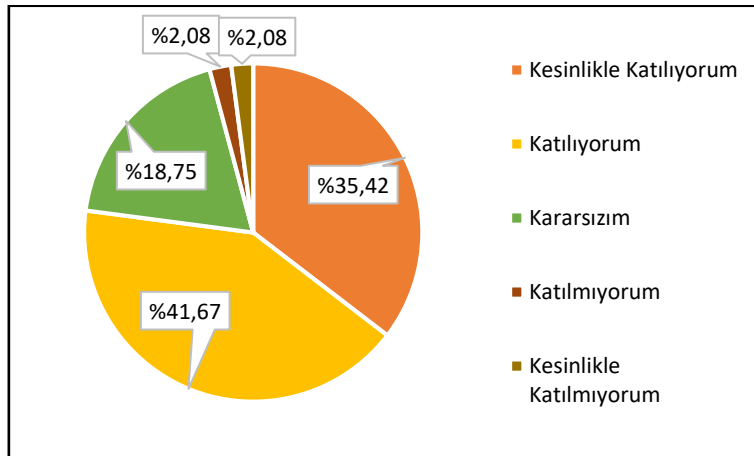
Öğrencilerin %89,59’u (Kesinlikle Katılıyorum=%53,13 + Katılıyorum=36,46) iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin yaygınlaştırılmasının iş kazalarını önlemede etkili olacağını düşünmektedir (Şekil 10). Bu doğrultuda Altuntaş [16] yüksek lisans tez çalışmasında; iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin, meslek yüksekokulu öğrencilerinin farkındalık düzeylerine etkisini incelemiştir. Yaptığı inceleme sonucunda, iş sağlığı ve güvenliğine yönelik eğitim alan öğrenciler ile bu konu hakkında herhangi bir eğitim almamış olan öğrenciler arasında anlamlı bir farklılık olduğunu belirterek eğitim alan öğrencilerin farkındalık düzeylerinin daha yüksek olduğunu tespit etmiştir. Yavuz ve Gür [17] yaptıkları çalışmada; iş sağlığı ve güvenliği konusunda yeterli farkındalığın oluşturulması için sadece iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin yeterli olmadığını, bu eğitimlerle birlikte iş sağlığı ve güvenliği konusunda belirli sürelerde seminerlerin düzenlenmesinin ve bilgilendirici afişlerin asılması gibi uygulamaların iş sağlığı

ve güvenliği konusundaki farkındalığı arttırarak iş kazalarını önlemede etkili olacağını belirtmişlerdir.

Şekil 10. “İş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinin yaygınlaştırılmasının iş kazalarını önlemede etkili olacağına inanıyorum” ifadesine verilen cevapların oransal dağılımı

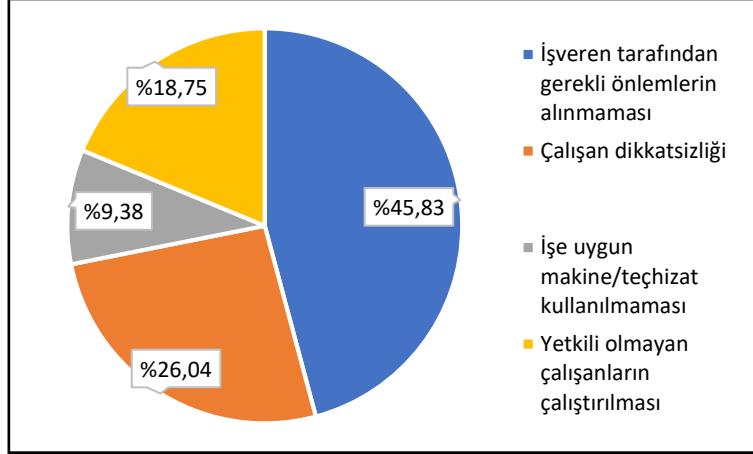
Öğrencilerin %77,09’u (Kesinlikle Katılıyorum= %35,42 + Katılıyorum= %41,67) iş sağlığı ve güvenliği dersinin, mimarlık bölümlerinin müfredatında zorunlu dersler kategorisi altında olması gerektiğini düşünmektedirler (Şekil 11). Bu doğrultuda; mimarlık bölümleri ders müfredatlarında iş sağlığı ve güvenliği derslerinin zorunlu dersler kategorisinde yer aldırılarak öğrencilerin bu konudaki eksikliklerini gidermeye yönelik bir içerik planlaması yapılması gerektiği söylenebilir.

Şekil 11. “Lisans müfredatında iş sağlığı ve güvenliği derslerinin zorunlu dersler kapsamında olması gerektiğini düşünüyorum” ifadesine verilen cevapların oransal dağılımı

İnşaat sektöründeki iş kazalarının en önemli sebeplerinin belirlenebilmesi için öğrencilere yöneltilen soruya; öğrencilerin %45,83’ü iş kazasına neden olan en önemli etkenin işveren tarafından gerekli önlemlerin alınmaması olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Sonrasında %26,04’lük oran ile de iş kazalarının çoğunlukla çalışan dikkatsizliğinden kaynaklandığını belirtmişlerdir.

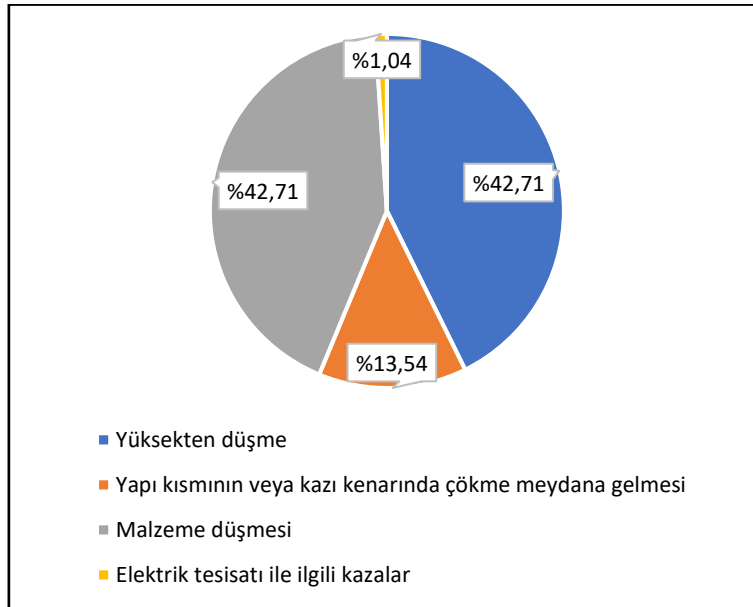
Size inşaat sektöründeki iş kazalarının en önemli sebepleri nelerdir? sorusuna verilen cevapların oransal dağılımı Şekil 12’de verilmiştir.

Şekil 12. “İnşaat sektöründeki iş kazalarının en önemli sebepleri nelerdir” sorusuna verilen cevapların oransal dağılımı

Şantiyelerde gerçekleşme oranı en fazla olan iş kazasının belirlenebilmesi amacıyla öğrencilere yöneltilmiş olan soruya; öğrenciler %42,71’lik oran ile yüksekten düşme ve malzeme düşmesinin şantiye alanlarında sıklıkla karşılabilecek iş kazası olabileceğine dair görüş bildirmişlerdir. İnşaat sektöründe meydana gelen başlıca iş kazalarının tespit edilmesine yönelik Müngen [18] tarafından yapılmış olan çalışmada; inşaat sektöründe meydana gelen iş kazalarının başında yüksekten düşme şeklinde meydana gelen kaza ve ölümlerin geldiği, diğer kaza nedenlerinin de bunu takip ettiği belirtilmiştir.

Sizce şantiye alanlarında gerçekleşme olasılığı en yüksek olan iş kazası nedir? sorusuna verilen cevapların oransal dağılımı Şekil 13’te verilmiştir.

Şekil 13. “Şantiye alanlarında gerçekleşme olasılığı en yüksek olan iş kazası nedir” sorusuna verilen cevapların oransal dağılımı

Öğrencilerin, şantiye alanlarında ziyaretçileri iş kazalarına karşı korumak için yapılması gerekenler hakkındaki düşüncelerini belirlemek için yöneltilen soruya; öğrencilerin %92,71’i ziyaretçilere kişisel koruyucu donanımların kullanılması ile birlikte iş güvenliği ile ilgili gerekli bilgilendirmenin de yapılmasının önemli olduğunu vurgulamışlardır.

Sizce şantiye alanına giren ziyaretçilere yönelik iş güvenliği önlemlerinden hangisinin uygulanması gerekmektedir? sorusuna verilen cevapların oransal dağılımı Şekil 14’te verilmiştir.

Şekil 14. “Şantiye alanına giren ziyaretçilere yönelik iş güvenliği önlemlerinden hangisinin uygulanması gerekmektedir” sorusuna verilen cevapların oransal dağılımı

4. SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu çalışmada; Mimarlık bölümünde eğitim gören öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarına yönelik farkındalık düzeylerinin incelenmesi amacıyla anket çalışması gerçekleştirilmiştir. Öğrencilere uygulanan anket doğrultusunda ortaya çıkan sonuç ve öneriler şu şekildedir:

- Genel olarak öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği uygulamaları hakkında bilgi sahibi oldukları ancak öğrencilerin büyük bir bölümünün 6331 Sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ile herhangi bir iş kazası ile karşılaşmaları durumunda yasal mevzuatlar konusunda yeterli bilgiye sahip olmadıkları tespit edilmiştir. Bu nedenle verilecek olan iş sağlığı ve güvenliği eğitimlerinde yasal mevzuatlar konusunda daha fazla bilgilendirme yapılması önem taşımaktadır.
- Öğrencilerin büyük bir kısmı, iş sağlığı ve güvenliği uygulamalarının yaygınlaşmasının iş kazalarını önlemede etkili olacağını düşünmektedirler. İnşaat sektöründe çalışan kişilere iş sağlığı ve güvenliği hakkındaki var olan bilgilerinin güncel kalmasını sağlayabilmek için konu ile ilgili düzenli aralıklarla hizmet içi eğitimlerinin gerçekleştirilmesi gerekmektedir.
- Mimarlık bölümü mezunlarının çalışma alanları göz önüne alındığında, genellikle tehlikeli veya çok tehlikeli işlerde çalışmaları gerektiğinden iş sağlığı ve güvenliği ile

ilgili derslerin zorunlu ders olarak okutulması bu eğitimlerin tüm öğrencilere ulaşması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

- İlerleyen süreçte, iş sağlığı ve güvenliği konusunda farkındalık düzeylerinin belirlenmesini konu alan çalışmaların daha geniş örneklem kümesi üzerine ve farklı meslek disiplinlerine yönelik olarak uygulanmasının bu alandaki çalışmalara katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR

- [1] Uslu, A., Karaçuha, M. E., Cabar, H. D. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin iş sağlığı ve iş güvenliği konusuna yaklaşımlarının ön değerlendirilmesi: Sinop Örneği. Sinop Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2018; 2(2): 127-148.
- [2] Yılmaz, F. İş sağlığı ve güvenliğinde okul eğitiminin önemi: modern örnekler ışığında iş sağlığı ve güvenliği lisans eğitiminin ülkemizde uygulanabilirliği. Kamu İş Hukuku ve İktisat Dergisi. 2019; 11(1): 107-138.
- [3] Karavardar, G. İş yaşamında farkındalık: iş-aile dengesi ve iş performansı ile ilişkisi. Yönetim ve Ekonomi Araştırmaları Dergisi. 2015;13(1):186-199.
- [4] Şahin, H.Ş., Yeniçeri, Z. Farkındalık üzerine üç araç: psikolojik farkındalık, bütüncü kendilik farkındalığı ve Toronto bilgece farkındalık ölçekleri. Türk Psikoloji Dergisi. 2015; 30(76): 48-64.
- [5] Yılmaz, F. ve Tan, O. Bir inşaat şantiyesinde iş kazalarının neden olduğu iş-günü kayıplarının işverene maliyetinin belirlenmesi. International Journal of Economic and Administrative Studies. 2015; 7(14): 43-156.
- [6] Rikhardsson, P.M., Impgaard, M. Corporate cost of occupational accidents: an activity-based analysis. Accident Analysis & Prevention. 2004; 36:173-182.
- [7] Akboğa Kale, Ö. ve Yanık, S. İnşaat sektörü çalışanlarının işçi sağlığı ve iş güvenliği eğitimleri konusundaki bilinç düzeylerini ölçmeye yönelik bir sektörel araştırma. Sakarya Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi. 2018; 22(2): 639-651.
- [8] Hoşten, G. ve Eren, Ö. Sağlık hizmetleri meslek yüksekokulu öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği farkındalık düzeylerinin belirlenmesi: bir vakıf üniversitesi üzerinde bir inceleme. Avrupa Bilim ve Teknoloji Dergisi. 2021; 22: 101-108.
- [9] Bayrak, E., Yılmaz Karan, T., Karakaş, İ., Uçan, R., Bingöl, N. ve Karahan, M. İnşaat sektöründe iş sağlığı ve güvenliğine yönelik olarak uygulanan eğitim metodlarının çalışan davranışlarına yansımalarının incelenmesi. İSG Akademik. 2021; 3 (1): 25-45.
- [10] Aydoğan, Z. Meslek yüksekokulu öğrencilerinin iş sağlığı ve güvenliği eğitimleri ve bu eğitimin çevre sağlığı farkındalığına etkisi. İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi. 2021; 13(1): 261-284.
- [11] Karasar, N. Bilimsel araştırma yöntemi. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara; 2008.

- [12] Yurtkoru, E. S., Çinko, M., ve Durmuş, B. Sosyal Bilimlerde SPSS'le Veri Analizi. İstanbul: Beta Basım Yayım. 2018.
- [13] Küçükoğlu, M. Mesleki ve teknik anadolu liselerinde mobilya ve iç mekân tasarımı bölümlerinde eğitim gören öğrencilerin iş sağlığı ve güvenliği bilincinin analizi: Kilis örneği. Hasan Kalyoncu Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Gaziantep, 2018.
- [14] Kizirgil, G. Teknik bilimler meslek yüksekokulu öğrencilerinin iş güvenliği algılarının değerlendirilmesi firat üniversitesi örneği. Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Elâzığ, 2018.
- [15] Akgül, M., Doğan, Y. İnşaat sektöründeki iş sağlığı ve güvenliği farkındalık analizi: iç anadolu ve marmara bölgesi örnekleme. Engineering Sciences (NWSAENS). 2020;15(4):159-173.
- [16] Altuntaş, Ş. İş sağlığı ve güvenliği eğitiminin meslek yüksekokulu öğrencilerinin farkındalığı üzerinde etkileri. İstanbul Medeniyet Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2021.
- [17] Yavuz, Ş., Gür, B. Ön lisans ve lisans öğrencilerinde iş sağlığı ve güvenliği bilinci düzeylerinin incelenmesi. International Journal of Labour Life and Social Policy. 2019; 2(1): 19-29.
- [18] Müngen, M.U. İnşaat sektörümüzdeki başlıca iş kazası tipleri. Türkiye Mühendislik Haberleri Dergisi. 2011; 469(5): 32-39.